

Ulrikka Brændgaard Nissen
Solevadvej 44
5690 Tommerup

Sendt pr. e-mail til ulrikkab@gmail.com

Slots- og Kulturstyrelsen
Afdeling Nykøbing Falster

Fejøgade 1
4800 Nykøbing Falster
Telefon 33 95 42 00

post@slks.dk
www.slks.dk

15. januar 2020
Jour. nr.: 19/09045-2

Tilladelse til bygningsarbejder og tilsagn om tilskud: Istandsættelse af vandmølle

Solevadvej 44, Solevad Vandmølle, matr. nr. 2a, Solevad By, Vern,
Assens Kommune

Slots- og Kulturstyrelsen har behandlet din ansøgning af 17. oktober 2019, hvor du som bygningssejer har søgt om tilladelse til at udføre bygningsarbejder på ovennævnte fredede bygning.

Fredningen omfatter: Solevad Vandmølle (1870), kværn i nabobygning samt aksel fra møllen hertil, møllesø, stemmeværk og tilløb til møllen (begge 1996), bagvand samt den del af Holmehave Bæk, som løber fra stemmeværk til sammenløbet med møllens bagvand, samt stensatte kanter ved møllesø, tilløb, bagløb og friløb.
Fredet 1959. Udvidet 2011.

Ansøgte arbejder

Istandsættelse af Solevad Vandmølle med afsæt i handlingsplan udarbejdet i 2018.
Arbejderne omfatter i hovedtræk følgende:

- Tørlægning af reguleringsbord
- Oprensning og tørlægning af langsgående tømmer i brolægning
- Reparation/udskiftning af alle stolpeender og udskiftning af alle skråbånd og -stivere mod øst
- Udskiftning af to skrå stivere mod vest
- Udskiftning af flækket bjælke i tapstol mod øst
- Udskiftning af malerende
- Reparation af åbning i betondæmning
- Etablering af nyt reguleringsbord
- Opjustering af hjul og gangværk

Afgørelse

Du får tilladelse til de ansøgte arbejder som vist og beskrevet under følgende betingelser:

Betingelser for tilladelsen

- Bygningsarbejder der vedrører møllebygningens bevægelige dele skal udføres af en kyndig møllebygger.
- Alle arbejder skal udføres håndværksmæssigt korrekt og i nøjagtig kopi og med samme materialer som de originale mølledele og tømmerdetaljer.
- Ved samlinger hvor det er nødvendigt at anvende bolte for at sikre møllebygningens statik, skal bolte på ydersiden undersænkes og proppes.
- Ved udskiftning af tømmer skal eventuelle rundsavsspor høvles bort.

Begrundelse

Det fremgår af fredningsbeskrivelsen, udarbejdet af Slots- og Kulturstyrelsen i forbindelse med den landsdækkende fredningsgennemgang, hvor bygningen blev besigtiget den 24. september 2014, at:

”De bærende fredningsværdier i Solevad Mølle knytter sig til underfaldshjul og gangtøj samt den bærende stolpekonstruktion og det stråttækte tag med halmmønning og kragtræer, den forbindende aksel til kværnen i ladebygningen samt den traditionelle materialeholdning. Hele områdets bærende fredningsværdi ligger i opretholdelsen af møllesø, stemmeværk, bagvand samt den del af Holmehave Bæk, som løber fra stemmeværk til sammenløbet med møllens bagvand og de stensatte kanter ved møllesø, tilløb, bagløb og friløb til møllen, således at dens funktion kan opretholdes.”

Slots- og Kulturstyrelsen har vurderet, at bygningens bærende fredningsværdier særligt knytter sig til vandmøllens bevarede konstruktion og placering. Der knytter sig endvidere særlige fredningsværdier til møllebygningens kulturhistoriske værdi, da vandmøllen i dag er en af landets sidste velbevarede gårdmøller, som blev opført efter ophævelse af mølleprivilegierne i 1862.

Det er Slots- og Kulturstyrelsens vurdering, at det ansøgte projekt vil medføre, at vandmøllens bærende konstruktion udbedres og sikres, samt mølleriets funktionalitet også i fremtiden opretholdes. På baggrund heraf vurderer styrelsen, at de ansøgte bygningsarbejder vil understøtte de bærende fredningsværdier der knytter sig til vandmøllen.

Sagsfremstilling

Bygningsarbejderne er beskrevet i projektet af 17. oktober 2019.

Tilsagn om tilskud

Slots- og Kulturstyrelsen har vurderet, at projektet vedrører istandsættelse af vandmøllen hvilket sikrer at møllens funktionsevne, og dermed opretholder de bærende fredningsværdier.

I det fremsendte budget har styrelsen vurderet, at følgende arbejder er støtteberettigede:

Restaurering: reparation og udskiftning af stolpeender, skråbånd og stivere mod øst, udskiftning af to skråstivere mod vest, udskiftning af flækket bjælke i tapstol mod øst, udskiftning af malerende, reparation af åbning i betondæmning, nyt reguleringsstigningsbord, justering af hjul og gangværk, rådgivning og tilsyn.

Udgifter til modernisering, nye tekniske installationer og lignende arbejder, der ikke direkte understøtter bygningens fredningsværdier, støttes ikke. Arbejder, der karakteriseres som almindeligt vedligehold støttes heller ikke.

Du har oplyst, at de samlede udgifter til de ansøgte arbejder beløber sig til 197.313,- kr. inkl. moms. Slots- og Kulturstyrelsen har vurderet, at hele beløbet heraf er støtteberettiget. Slots- og Kulturstyrelsen har på baggrund af arbejdernes karakter og den årlige bevillingsramme til fredede bygninger besluttet at bevilge et tilskud på **65.000,- kr.**

Bliver de faktiske udgifter til de støtteberettigede arbejder mindre end skønnet, vil tilskuddet blive reduceret tilsvarende. Fradragsberettiget moms støttes ikke.

Tilskuddet bortfalder **1. december 2020** hvis vilkår i vedlagte "Vilkår for udbetaling af tilskud" ikke er opfyldt. Bemærk derfor venligst vilkårene.

Hvis du alligevel ikke ønsker at udføre de arbejder, som du har fået bevilget tilskud til, bedes du venligst orientere styrelsen, da beløbet så vil bortfalde for at komme andre ansøgere og fredede bygninger til gode.

Lovgrundlag

Afgørelsen er truffet i henhold til § 10, stk. 1 og 2, i lovebekendtgørelse nr. 219 af 6. marts 2018 om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer (bygningfredningsloven), jf. § 9, nr. 9, i bekendtgørelse nr. 1442 af 12. december 2010 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Kulturarvsstyrelsen (i dag Slots- og Kulturstyrelsen).

Denne tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år fra dette brevets dato, jf. bygningsfredningslovens § 29.

Tilskuddet er bevilget i henhold til bygningsfredningslovens § 16 stk. 2 og på de vilkår, der er anført på vedhæftede bilag.

Klagevejledning

Du kan klage over denne afgørelse til kulturministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, du har modtaget dette brev. Du skal sende din eventuelle klage til os, og vi vil herefter sende den videre til Kulturministeriet ledsaget af afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Hvis du klager over denne afgørelse, har det opsættende virkning også for de tilladte arbejder. Det vil sige, at du ikke må foretage byggearbejder på den fredede bygning, før klageafgørelsen foreligger.

Anden lovgivning

Denne tilladelse fritager dig ikke fra at søge andre tilladelser, der er nødvendige efter anden lovgivning. Såfremt vilkår i en byggetilladelse fra kommunen medfører ændringer af det projekt, Slots- og Kulturstyrelsen har givet tilladelse til, eller hvis projektet i øvrigt ændres, skal der på ny søges om tilladelse efter bygningsfredningslovens § 10.

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte mig.

Venlig hilsen

Luna Dyre
Arkitekt MAA
Fredede Bygninger, Center for Kulturarv
Slots- og Kulturstyrelsen

M 24 83 71 69
lud@slks.dk

Slots- og Kulturstyrelsen behandler dine oplysninger efter reglerne i Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.
[Sådan håndterer vi dine personoplysninger.](#)

Bilag

Vilkår for udbetaling af tilskud

Kopi sendt pr. e-mail til

Rådgiver Hans Jørgen Hansen, Center for Bygningsbevaring,
hjha@bygningsbevaring.dk

Vilkår for udbetaling af tilskud

1. Tilsagnet bortfalder, hvis ikke alle planlagte arbejder er afsluttet inden for fristen i tilsagnsbrevet. Du har mulighed for at søge om fristforlængelse.
2. Hvis du har udført bygningsarbejder på ejendommen uden tilladelse fra styrelsen, kan tilskuddet bortfalde eller tilbageholdes, indtil arbejderne er lovliggjorte.
3. Er der tale om dine egne ansattes udførelse af arbejdet, skal dette aftales med styrelsen, før arbejdet går i gang. Dit eget arbejde honoreres ikke.
4. Det følger af bygningsfredningslovens § 12, stk. 2, at påhviler der staten pligt til at overtage den fredede ejendom, skal der ved erstatningens fastsættelse fradrages støtte i form af tilskud modtaget i henhold til lovens § 16, stk. 1.
5. Er ejendommen ikke opdelt i ejerlejligheder, men bliver det inden 5 år fra udbetaling af tilskud, forbeholder styrelsen sig ret til at kræve beløbet tilbagebetalt.
6. 20 % af tilskuddet kan tilbageholdes, hvis du har gæld til det offentlige i henhold til bygningsfredningsloven § 16 stk. 5
7. Fremkommer der bygningshistoriske spor i forbindelse med arbejdet, skal disse registreres og dokumenteres under arbejdets udførelse i form af fotografier og/eller skitser og medsendes ved anmodning om udbetaling af tilskuddet.
8. Når du færdigmelder arbejdet og anmoder om udbetaling, skal du vedlægge billeder, der viser situationen før og efter arbejdets udførelse.
9. Tilskuddet kan efter anmodning udbetales, når følgende krav er opfyldt:
 - Arbejdet er gennemført og godkendt af Slots- og Kulturstyrelsen.
 - Godkendelse kan ske ved en besigtigelse på stedet eller ved at fremsende en redegørelse for de udførte arbejder.
Der er indsendt afrapportering, hvor der automatisk er skrevet under på tro- og love ved at sætte flueben. Du finder afrapporteringsskemaet i højre side af skærmen her:
<https://slks.dk/omraader/kulturarv/bygningsfredning/bygningsarbejder-paa-fredede-bygninger/>
 - Ved tilskud over 500.000,00 kr. skal der sammen med afrapporteringen vedlægges regnskab med revisorpåtegning.
 - Det bemærkes, at Slots- og Kulturstyrelsen foretager stikprøvekontrol om de anførte bygningsarbejder er tilskudsberettigede i overensstemmelse med tilsagnsbrevet. Tilskudsmodtager er derfor forpligtiget til at opbevare alle regnskabsbilag i 5 år efter anmodning om udbetaling af tilskud.